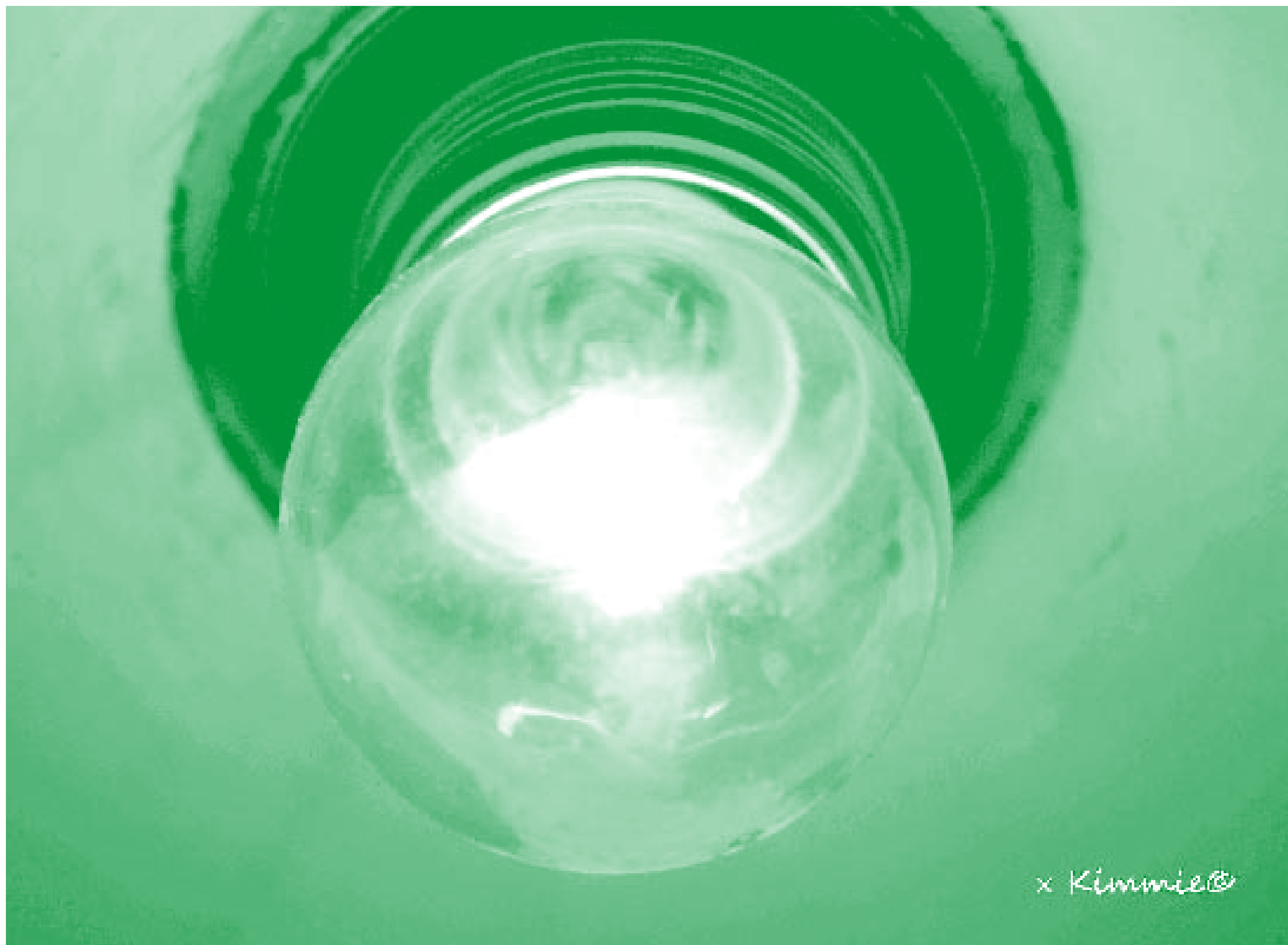
Horizon.taal

Jaargang 44 - nummer 253

januari - februari 2012

Internationale cultuur – een weg naar vrede?

(p. 4)

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
44ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00   fax: 03 233 54 33
Epost: horizon.taal#esperanto.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:

Kimmie Spaapen

Medewerkers:

Lode Van de Velde, Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Kris Panis, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Kimmie Spaapen, Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

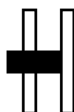
	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	253	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Voorwoord

Bij een nieuw jaar horen wensen
van gezondheid en geluk,
Over rijkdom, over vriendschap,
En een leven zonder druk.

Bij een nieuw jaar hoort familie,
De ene groot, de ander klein,
Die samen kunnen dromen van
Hoe fijn het jaar zal zijn.

Bij een nieuw jaar hoort een dankwoord
Aan de lezer van dit blad,
En ook de schrijvers van artikels,
U bent stuk voor stuk een schat!

Dus bedankt aan iedere lezer, die dit tijdschrift
gaarne leest.
En wat de toekomst ook mag wezen, 't is een
keitof jaar geweest!

Kimmie

Inhoud

Een miljoen jaar oorlog

Op verschillende plaatsen in de wereld vechten verschillende volkeren met verschillende cultuur en religie onderling. Al sinds de prehistorie werd er gevochten, net zoals in de Middeleeuwen en nu, in de 21e eeuw (!!), wordt er nog steeds gevochten. De disputen over territoria, heerschappij, religie, ... blijven voortduren. In België worden nog steeds wapens geproduceerd! Zou het mogelijk zijn dat de *Homo sapiens*, dus de mens met verstand, over 200.000 jaar eindelijk vrede heeft gesloten met zijn soortgenoten? Als je het nieuws volgt, moeten we hierover helaas eerder sceptisch zijn...

Oudheid:	- 2.500.000 jaar
Homo sapiens:	- 200.000 jaar
Romeinse Rijk:	- 2.000 jaar
Kruisoorlogen:	- 800 jaar
Verlichting:	- 200 jaar
1e Wereldoorlog:	- 90 jaar
2e Wereldoorlog :	- 55 jaar
En ondertussen nog steeds: 3 golfoorlogen, hier en daar een burgeroorlog… tot zelfs vandaag; kijk maar in de krant!	

Tabel 1: Enkele 'glorierijke' feiten uit onze geschiedenis.

Zoveel mensen vinden zich superieur tegenover anderen. Alleen zij hebben de juiste god, de juiste politiek, de juiste tradities, voldoende rijkdommen; alle anderen zijn minderwaardig, arm, dom, ...

Maar, wonen niet in alle landen relatief evenveel intelligente mensen? Zijn vele mensen niet arm omdat de rijken alles voor zich willen houden en systemen uitbouwen om nog méér geld te vergaren ten koste van de armen? Bevindt zich tussen alle religies slechts één die de juiste god eert? Of, misschien, stel je voor: misschien vechten al deze goden onderling net zoveel als de mensen? (God heeft de mens immers geschapen "naar zijn eigen beeltenis".) Of zijn Allah, (de christelijke) God, Jehova, Quetzalcoatl … verschillende benamingen voor dezelfde god?

Als je de verschillende christelijke godsdiensten beschouwt, zijn het dan de anglicanen, evangelisten, katholieken, quakers, lutheranen, protestanten, orthodoxen of remonstranten of nog anderen die gelijk hebben, die god op de juiste manier aanbidden, terwijl al de anderen echt wel verkeerd bezig zijn? Wil god wel gediend worden? En zullen niet-gelovigen echt eeuwig (en nog langer!) branden in de hel?

Internationale ontmoetingen zonder gevecht kan!

Gelukkig zijn mensen van verschillende afkomst toch nog in staat om op een vreedzame manier samen te komen, terwijl landgenoten in de respectievelijke thuislanden op datzelfde ogenblik soms regelrechte vijanden zijn.

- denk aan jeugdherbergen waar veel reizigers uit verschillende landen elkaar ontmoeten zonder enig probleem;
- denk aan internationale uitwisselingsprojecten, zoals Socrates (Erasmus) waarbij studenten uit verschillende landen samen studeren;
- denk aan internationale jamborees waar duizenden scouts uit de hele wereld samenkomen voor gezamenlijke activiteiten;
- denk aan internationale congressen rond een bepaald thema, bvb. congres over kankeronderzoek, de milieuproblematiek, ...;

Het meest grootschalige voorbeeld is de **Esperantobeweging**[1]. Terwijl de hierboven beschreven evenementen reeds mooie voorbeelden van internationale ontmoetingen zijn, betreft het meestal slechts een oppervlakkige en kortdurende (meestal niet langer dan 2 weken) gebeurtenissen, waarin men meestal ook nog taalmoeilijkheden ondervindt, waarvan de niet-moedertaalsprekers in de eerste plaats de dupe zijn.

Dit is een groot verschil met de Esperantobeweging waar veel mensen de taal niet alleen op bijeenkomsten gebruiken, maar ook in het dagelijks leven (bvb via internet) en zo contacten onderhouden met vrienden in het buitenland. Hier ondervinden de mensen nagenoeg geen taalproblemen, hetzij, laten we eerlijk zijn, de "komencantoj", de begin-

ners in de taal dus, maar dat is normaal gezien slechts tijdelijk, aangezien men de taal behoorlijk snel onder de knie kan hebben. (Naar schatting tot 10 keer sneller dan andere talen.)

Meer gedetailleerde analyse van de Esperantobeweging

Reeds meer dan honderd jaar komen Esperantosprekers uit vele landen uit de hele wereld samen tijdens een groots congres en vele kleinere congressen, conferenties, bijeenkomsten, festivals, weekends enzovoort. Hiernaast houden de Esperantosprekers zich ook nog bezig met activiteiten op internet, internationale samenwerking, correspondentie, literatuur, muziek,... . Dit alles gebeurt in dezelfde eenvoudige taal het Esperanto, waarmee de sprekers communiceren; los van de sociale klasse, religie, land, religie en cultuur.

De zogenaamde "Universalaj Kongresoj" vinden elk jaar in een ander land plaats en trekken gemiddeld een 2000-tal mensen uit 60 landen aan. Dit alles zonder taalprobleem, zonder bommen of moordaanslagen, gewoon vredig, hoewel natuurlijk ook Esperantosprekers maar mensen zijn en dus wel eens zwaar van mening kunnen verschillen. Deze verschillen monden echter niet uit in ware gevechten. (Ziehier meteen ook een reden waarom het Esperanto niet vaak in de media komt: goed nieuwe is simpelweg niet sensationeel genoeg. Er gebeuren nu eenmaal geen moorden, grote fraudeschandalen o.d.)

Het spreekt vanzelf dat de congressen zonder tolk verlopen (behalve voor niet-Esperantosprekende gasten zoals burgemeesters, minister e.d.), dus de verschillende deelnemers kunnen rechtstrees met elkaar communiceren zonder tussenpersonen, die aan de verstandhouding doen inboeten. Zulk een congres valt te vergelijken met een dorp van een 2000-tal inwoners, waar de bewoners uit verschillende straten samenkomen, één en dezelfde taal spreken, een toneelstuk bekijken of een concert bijwonen, boeken kopen, koffie of wijn drinken enzovoort. Het enige verschil is, dat de mensen niet uit verschillende straten komen, maar uit verschillende staten, met een afstand die soms dus duizend maal groter is.

Tijdens de internationale bijeenkomsten dragen de deelnemers naast hun eigen taal, ook hun eigen cultuur met zich mee, soms ook specifieke klederdracht, maar tevens heerst er onder de deelnemers een tweede, gemeenschappelijke cultuur, namelijk de gemeenschappelijke "internationale cultuur", naast de gemeenschappelijke internationale taal.

Kenmerken van de internationale cultuur

Of het nu om een Esperantobijeenkomst of een andere bijeenkomst van studenten, wetenschappers, dokters of scouts gaat, er heerst een onderling begrip gebaseerd op het feit dat de mensen gemeenschappelijke interesses hebben. Wetenschappers en studenten hebben hun vakgebied, dokters hun specialiteit, scouts hun gemeenschappelijke beleving, enzovoort.

Tijdens zulke bijeenkomsten kunnen we volgende kernmerken waarnemen:

- **Openheid:** mensen voelen zich vrijer om onbekenden aan te spreken;
- **Interesse** in de afkomst en cultuur van de ander;
- **Begrip:** voor elkanders cultuur en moeilijkheden;
- **Solidariteit** en behulpzaamheid jegens de anderen;
- **Respect** voor andere mensen;
- **Verdraagzaamheid** ten opzichte van andere gewoontes en overtuigingen;
- **Ongedwongenheid:** mensen met eenzelfde interesse komen samen met een soort vakantiegevoel
- **Vrijheid:** deelnemers kiezen doorgaans in hoeverre ze deelnemen aan het programma (behalve misschien bij jamborees, maar dat is vanzelfsprekend voor de groepsgeest);
- **Engagement:** mensen dragen meestal vrijwillig en onzelfzuchtig bij tot het programma;
- **Vredelievendheid**

Het spreekt voor zich dat deze bijeenkomsten (min of meer) ver van huis en werk/studie plaatsvinden, vaak tijdens vakantieperiodes of weekends, waardoor de sfeer sowieso al losser, opgewekter en

meer ontspannen is.

Toch zijn er, wat Esperanto betreft, gelegenheden genoeg voor het gebruik in het dagelijkse leven:

- internationale koppels (partners uit verschillende landen die Esperanto spreken thuis);
- gastgezinnen van Pasporta Servo[2];
- mensen die beroepsmatig werken met Esperanto (uitgeverij, informatiecentrum, …);
- vrijwilligers die een tijdschrift uitgeven, in het bestuur van een vereniging zetelen, evenementen organiseren,
- artiesten die muziek, film, literatuur, ... maken in het Esperanto;
- het verenigingsleven (Esperantoclubs)

Is een internationale cultuur verenigbaar met volksculturen?

Hier wil ik graag – opnieuw – een parallel maken met Esperanto, maar dit keer met Esperanto als internationale taal. Het doel van de Esperantobeweging is niet te streven naar een situatie waar slechts één enkele taal in de wereld gesproken wordt! De idee is dat iedereen zijn/haar streektaal/moedertaal spreekt, eventueel nog de officiële taal van het land(sgedeelte) en daarnaast de internationale taal Esperanto gebruikt voor die situaties waarin niet iedereen dezelfde taal spreekt. Esperanto is bovendien een ideaal middel om andere talen beter te leren kennen. Een veel voorkomend gespreksonderwerp tijdens bijeenkomsten tussen Esperantosprekers is juist talen. Veel gehoorde zinnen zijn dus “Wat betekent dit woord?”, “Hoe zeg je…?”, “In mijn taal, …”. De Esperantobeweging is een grotere voorstander van de bescherming van de verscheidenheid aan talen. (In tegenstelling tot sommige imperialistische talen.)

Op een volstrekt analoge manier, leven mensen volgens de plaatselijke culturele gewoontes en wanneer men iemand uit een andere cultuur ontmoet, kan men het over de andere cultuur hebben.

De Esperantobeweging (meer bepaald UEA[3]), organiseert elk jaar een groot internationaal congres, telkens in een ander land en achtereenvolgens zoveel mogelijk in verschillende werelddelen. Een essentieel deel van het programma is ook steeds de plaatselijke cultuur: dansvoorstellingen in folkloristische kledij met traditionele muziek, voordrachten (of uitleg in het congresboek) over plaatselijke gewoontes, kookkunst, literatuur en een inleiding tot de taal.

Veel mensen combineren ook de deelname aan een internationaal congres met een (rond)reis in het land, waarbij men vaak thuis bij Esperantosprekers overnacht.

Een essentieel deel van het programma is ook steeds de plaatselijke cultuur.
Hier: UK in Yokohama (Japan) - nacia vespero

Het succes van de Esperantobeweging

2011	Kopenhagen (Denemarken)
2010	Havana (Cuba)
2009	Bialystok (Polen)
2008	Rotterdam (Nederland)
2007	Yokohama (Japan)
2006	Firenze (Italië)
2005	Vilnius (Litouwen)
2004	Beijing (China)
2003	Göteborg (Zweden)
2002	Fortaleza (Brasilië)
2001	Zagreb (Kroatië)
2000	Tel Aviv (Israel)

Tabelo 2: Landen waar deze eeuw UK plaatsvond

De grootste motivatie voor mensen om deel uit te maken van de Esperantobeweging (en er in te blijven) is niet de illusie dat alle mensen over een tiental jaar dezelfde taal zullen spreken of dat de oorlogen meteen zullen verdwijnen, (hoewel het wel bij kan dragen tot de vrede) maar juist het venster op de wereld dat Esperanto biedt. Hieruit groeien vriendschappen met mensen uit alle uithoeken van de wereld. Men kan anderen aanspreken zonder schroom, dokters spreken evenzeer met arbeiders of boeren, Europeanen evengoed met Afrikanen, Aziaten of Amerikanen, christenen even goed met islamieten en Boeddhisten.

Weinig mensen die eens goed geproefd hebben van de internationale sfeer tijdens bijeenkomsten verlaten de beweging. Wat wel vaker gebeurt is dat men omwille van familiale of carrièreredenen minder actief kan zijn; maar de “interna ideo” blijft doorgaans wel aanwezig.

Besluit

Het wordt de hoogste tijd dat de mens eindelijk uit dit moeras van haat, relletjes, pesterijen en oorlogen kruipt om als écht Mens op deze planeet een toekomst van samenwerking en rechtvaardigheid uit te bouwen. Door het hogere doel, namelijk een betere wereld voor iedereen, vóór de eigen (egoïstische) doelen te stellen.

Moesten meer mensen nu wat meer openheid, interesse, begrip, solidariteit, respect, verdraagzaamheid, ongedwongenheid, vrijheid, engagement en vredelievendheid kunnen opbrengen voor elkaar, het zou een enorm verschil maken. Mensen kunnen misschien nog wat leren van hoe het er aan toegaat op Esperantobijeenkomsten. Men moet dan uiteraard wel de moeite doen om een stap naar de anderen toe te zetten, namelijk: Esperanto leren. Maar daar krijgt men wel héél veel voor terug.

Vanaf januari 2014 zullen in het Gemeenschapsonderwijs in de derde graad de vakken Godsdienst en Niet-Confessionele Zedenleer vervangen worden door één levensbeschouwelijk vak. Dit lijkt me reeds een stap in de goede richting, mits inderdaad voldoende gewerkt wordt aan kennismaking met andere culturen, verdraagzaamheid, respect... een soort “internationale cultuur” dus.

Lode Van de Velde

---

[1] Esperantobeweging: verzameling van al wat er op Esperantovlak gebeurt. ‘Beweging’ slaat niet op één organisme waarvan alle Esperantosprekers deel zouden uitmaken. Er zijn meerdere internationale verenigingen, maar niemand die Esperanto spreekt, is verplicht om zich waar dan ook bij aan te sluiten of hoe dan ook te registeren. Esperanto is dus niet meer dan een taal, die vrijblijvend door eender wie geleerd kan worden. (Wat wel meteen het schatten van het aantal sprekers bemoeilijkt.)

[2] Pasporta Servo: boekje (nu: website) met adressen in ongeveer 100 landen waar Esperantosprekers gratis kunnen overnachten

[3] UEA: Universala Esperanto-Asocio: Universele Esperantovereniging

Nieuws van het Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet

Stijn Streuvels

In het vorig nummer van Horizon.taal vroeg Rindert van der Meulen (NL) informatie over publicaties van of over Stijn Streuvels in het Esperanto. Het Fonds kon hem enkele originele exemplaren van tijdschriften en enkele scans bezorgen. Ondertussen kwam een gelijkaardige vraag uit België over meerdere Vlaamse schrijvers.

In de Nederlanda Bibiografio van Petro De Smedt is een manuscript vermeld van de vertaling door H. Vermuytten van de novelle ‘De Oogst’. Dit manuscript werd nog niet teruggevonden.

Schenkingen

Eind 2011 ontving het Fonds twee omvangrijke schenkingen. De eerste bevat vooral wetenschappelijke publicaties in het Esperanto, de tweede vooral tijdschriften. In beide bevindt zich archiefmateriaal van internationale Esperantoverenigingen. De verwerking van de schenkingen zal in de loop van het jaar gebeuren.

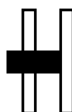
Digitalisering van Belgische Esperantotijdschriften

Er werd begonnen met het digitalisering van de voornaamste Belgische Esperantotijdschriften (Belga Sonorilo, Belga Esperantisto, Flandra Esperantisto...) Op het ogenblik dat deze tekst verschijnt zou op www.esperanto-kortrijk.info een overzicht moeten staan van wat al gereed is. De rest (tot ongeveer 1960) zal in de loop van het jaar toegevoegd worden. Om allerlei redenen (o.m. de bestandsgrootte) kunnen de gedigitaliseerde nummers niet rechtstreeks op de website gezet worden, maar geïnteresseerden zullen ze via een eenvoudige procedure kunnen downloaden.

Tegelijk wordt ook een oproep gedaan naar de plaatselijke groepen om een stel van hun tijdschriften zorgvuldig bij te houden en dit archief, indien mogelijk, ook op een website beschikbaar te stellen. Er wordt ook nog gezocht naar oude tijdschriften van al dan niet nog bestaande groepen. Zo ontbreken verschillende nummers van het blad dat de Kortrijkse groep La Konkordo omstreeks 1930 uitgaf.

Ik hoop binnenkort in Monato een artikel te publiceren over de diverse aspecten van het digitaliseren van boeken en tijdschriften. Voor wie er meteen wil aan beginnen: er staat een “Handboek digitaliseren van documenten. Technische aspecten en kwaliteitseisen” op www.faronet.be.

Roland Rotsaert

Geen Nederlands, geen subsidies

Rector Paul De Knop van de Vrije Universiteit Brussel liet weten dat hij een uitzonderingsmaatregel wil om meer Engelstalige opleidingen te kunnen inrichten. Als hij die krijgt, dan ziet de N-VA niet in waarom dat met Vlaamse belastinggeld moet gebeuren.

(De Morgen, 8.10.2011)

Engels boven Nederlands

Volgens gegevens van Etnic, het bureau voor statistiek van de Franse Gemeenschap, kiest 51% van de Waalse leerlingen uit het middelbaar onderwijs het Engels als tweede taal. In katholieke scholen en in grensgemeenten blijft het Nederlands wel het overwicht behouden.

(Metro, 12.10.2011)

Toekomstige leraars spellen slechter dan twaalfjarigen

Een onderzoek van de Universiteit Antwerpen bij 600 eerstejaarsstudenten uit de lerarenopleiding toonde aan dat meer aandacht voor taal in het onderwijs nodig is. Vooral de werkwoorden zijn problematisch. De kandidaat-leraren haalden maar een gemiddelde van 64 %, terwijl twaalfjarigen 77 % van de werkwoordvormen correct spellen.

(Nieuwsblad, 14.10.2011)

Reactie van een leraar

Een leerkracht wiskunde reageerde op het voorgaande bericht met de klacht dat hij door zijn directie op het matje geroepen wordt als hij punten aftrekt voor een dt-fout. In een wiskunde-taak is spelling geen essentieel onderdeel.

(Nieuwsblad, 17.10.2011)

Duitsers zeggen veel met weinig woorden

Volgens een studie van de Universiteit van Lyon, verschenen in Language, spreken Spanjaarden (maar ook Fransen en Japanners) sneller dan Duitsers (acht tegenover zes lettergrepen per

alaska teacher

Toekomstige leraars spellen slechter dan twaalfjarigen

seconde). De hoeveelheid overgedragen informatie per tijdseenheid is echter gelijk.

(Der Spiegel, 42/2011)

Latijn

De uitspraak van het Latijn was soms een probleem. Voor een Duitser is de uitspraak anders dan voor een Brit. Ik heb altijd geprobeerd het Latijn uit te spreken zoals dat in de Oudheid het geval was.

(Paul Elsen, in het Kontaktblad van de Brugse Gidsenbond, september-oktober 2011)

Huis van het Nederlands

Het Brusselse Huis van het Nederlands ziet het aantal cursisten Nederlands spectaculair stijgen. Het voorbije schooljaar waren het er 16.833, 1200 meer dan het vorig jaar en het dubbel van vier jaar geleden.

(Brussel deze week, 3.11.2011)

Middenstandsopleiding

De Brusselse afdeling van Syntra, de Vlaamse middenstandsopleiding, vraagt zich af of er ook geen cursussen in het Engels moeten gegeven worden. Veel Brusselaars hebben immers een betere kennis van Engels dan van het Nederlands.

(Brussel deze week, 3.11.2011)

Dialect op tv is rampzalig

De emancipatie van het dialect komt erg ongelegen. Wij willen dat anderstaligen Nederlands leren. Met duidelijke taal laten we zien dat we de anderstaligen die Nederlands spreken, au sérieux nemen.

(Gunther Van Neste, directeur van het Brusselse Huis van het Nederlands, Brussel deze week, 17.11.2011)

Esperanto

Foto-album van Lapenna teruggevonden

In Zagreb werd een foto-album gevonden, met uitgebreide documentatie over de jeugdjaren van Emilija Lapenna. De afbeeldingen dateren uit de periode 1927-1936 en geven ook veel informatie over de Esperantobeweging uit de regio. Enkele tientallen jaren later werd Lapenna een der belangrijkste figuren in de Esperantowereld.

(www.ipernity.com/blog/dokumenta.esperanto.centro/348575)

Vinilkosmo

Enkele maanden geleden werd de muziekuitgeverij Vinilkosmo getroffen door een zware brand, waardoor een groot deel van het bedrijf verloren ging. Men blijft echter niet bij de pakken zitten. Binnenkort komt een nieuwe cd uit van de bekende groep Kajto.

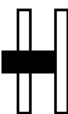
(www.vinilkosmo.com)

Disney

De organisatoren van het ijssculpturenfestival te Brugge verstuurden hun uitnodiging voor de opening alleen in het Engels. Dat blijkt een contractuele eis van Disney te zijn.

(Nieuwsblad, 26.11.2011)

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaatsvinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"

http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

6 januari:
Nieuwjaarsfeest: Iedereen welkom! En de Drie Koningen komen ook langs!

13 januari:
Mikaelo Bronstein over Aleksandr Pushkin: Een verhaal over een grote Russische auteur.

20 januari:
Marc vanden Bempt: De rol van de lokale vereniging. Marc onderzoekt samen met u hoe belangrijk de clubs zijn voor Esperanto!

27 janurari:
Jaarvergadering. Het voorbije jaar wordt in geuren en kleuren belicht en de jubilarissen worden gevierd!

3 februari:
Lydia Bloch - Allianties voor gezondheid: Lydia legt uit hoe je gezond kan blijven. Goede raad is duur!

10 februari:
André Staes - Helpt dieten? Waarom diëten als het toch niet helpt? Bestaan er goede diëten?

17 februari:
Charles Lebaigue - Dokter zeg mij de waarheid! Mag je de waarheid verwachten van je geneesheer of moet je er om vragen?

24 februari:
Eduard Kusters: De recht op zelfdoding en de rechten van de familie. Zelfdoding is moeilijk maar welke last brengt dit meer voor de familie?

BRUGGE

Hou onze webstek
www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via: heidi.goes#gmail.com.

14 januari 2012 : concert van Mikaelo Bronstein, in het kader van een dagprogramma waarbij men kan kiezen aan welk(e) onderde(e)l(en) men deelneemt. Iedereen is welkom: esperantospreker of niet!

10.00: Wandeling met gids (Johan) in Brugge. Bijeenkomst in de hal van het station 'Brugge'.

12.00: Maaltijd in het restaurant 'Oude Burg 22' (de naam is meteen het adres). Ter plekke te betalen.

14.00: Concert van Michael Bronstein, Russisch esperantist, in het Hof van Watervliet, tegenover het restaurant.

Het programma (uitgezonderd de maaltijd) is gratis. Men dient niet vooraf te betalen. Het is wel wenselijk dat geïnteresseerden zich aanmelden en laten weten of ze deelnemen aan de wandeling en/of de maaltijd en/of het concert, ten laatste op 9 januari, liefst via <heidi.goes#gmail.com> of anders telefonisch op 050/675178 (20-22u en in het weekend).

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek.
Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Vrijdag 27 januari:

jaarvergadering met etentje.

Vrijdag 24 februari:

Katja en Hans vertellen over hun belevenissen tijdens het UK te Kopenhagen.

De algemene vergadering grijpt plaats op zaterdag 25 februari om 10u te Leuven

tijdens het feest
tijdens de week van de Internationale vriendschap (SIA)

Plaats : Cultureel Centrum Romaanse Poort,
Brusselsestraat 63 te Leuven

Dagorde :
- Verslag van het werkjaar 2011
- Financieel verslag 2011
- Verkiezing bestuur
- esperantocentrum
- toekomst
- subsidies
- diverse

14 januari 2012
concert van Mikaelo Bronstein
in Brugge

KALMTHOUT - La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

19 januari:
Reisverslag door Chris en Johan Donckerwolcke met fotoprojectie. Voorafgegaan van jaarverslag en verkiezing nieuw bestuur.

16 februari:
Verwerken in groep van grammatica-oefeningen uit onze Horizontaal met als toemaatje een Spaans gedicht van Federico Garcia Lorca in een Esperantobewerking onder de deskundige begeleiding van dhr. C. Knockaert

KAPELLE – Esperanto-Grupo “Meza Zelando”

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK
Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

www.esperanto-kortrijk.info

Maandelijkse bijeenkomst in Erfgoedhuis zaal Lessius 1ste verd. O.L.Vrouwstraat 45, Kortrijk tel. 056/27 74 24. Elke vierde dinsdag van elke maand

van 19u30 tot 21u30 niet tijdens juli en augustus. Indien de vierde dinsdag een feestdag is dan op de derde dinsdag.

Contact via mail piet.glorieux#gmail.com en esperantokortrijk#hotmail.com.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

11 januari: Voordrachtavond: informele gespreksavond
8 februari: Voordrachtavond

OOSTENDE - La Konko

Meer info: Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362365 of marc.cuffez#telenet.be; Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2#witdoeckt.be
Lokaal: Albertschool, Ooststraat 29 te Oostende (tenzij anders vermeld)

1) Cursus voor gevorderden : elke maandag 14u30-16u30 (niet op 20/2)
2) Gespreksavond voor gevorderden op woensdag 19 - 21u : op 8/3
Andere activiteiten :

11 januari om 19u: Voordracht : Mikaelo Bronstein (Rusland) over Russische hoofdsteden

25 januari om 17u30: Marc Vanden Bempt (Leuven) over Esperanto en lokale groepen

10 maart: Viering 25 jaar esperantogroep La Konko (meer info vanaf januari)

PEER

Elke laatste donderdag van de maand van 20 u. tot 22 u. in Cultuurcentrum "'t Poorthuis", Zuidervest 2, 3990 Peer van september 2011 t/m juni 2012. Alle Esperanto-sprekers zijn van harte welkom !

12 januari: Mikaelo Bronstein

23 februari: Jan Doumen "De Amerikaanse burgeroorlog"

29 maart: KVIZO - Henri Schutters

26 april: Kantoj

31 mei: KARTLUDO - Rik Leijskens

28 juni: Wandeling omgeving 'De Tomp' Achel o.l.v. Paul Hotterbeeckx

TIENEN – La Hirundo

http://home.tiscali.be/lahirundo/
I*nfo:* Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46, bert.boon#skynet.be

26 januari: bestuursvergadering

30 januari: vespero met vervolmakingscursus

van 15december tot 15 januari: voorlichtingsstand in de stedelijke hoofdbibliotheek van Tienen

23 februari: bezoek aan Peer om voordracht te geven over "La Vaglumo"

27 februari: vespero met vervolmakingscursus

ruumar

Festo okaze de la Semajno de Internacia Amikeco

Feest ter gelegenheid van de Week van de Internationale Vriendschap

Kiam - wanneer:	Sabate 25 februaro 2012	Zaterdag 25 februari 2012
Temo - thema:	Interreto kaj Esperanto	Internet en Esperanto
Kie - waar:	Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven	

Programo - programma:

09:15 - 10:00
- Ni bonvenas la unuajn vizitantojn
- Aankomst van de eerste bezoekers

10:00 - 12:00
- Ĝenerala kunsido de la Flandra Esperanto-Ligo
- Algemene vergadering van de Vlaamse Esperanto-Bond
- Gvidata promeno en Loveno (1a grupo)
- Gegidste wandeling door Leuven (1e groep)

12:00 - 13:30
- Varma bufedo (bonvolu antaŭmendi)
- Warm buffet (op voorhand te bestellen)

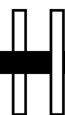
13:30 - 17:30
- Prelegoj
- Voordrachten
- Loka strategio
- Lokale strategie
- Kvizo
- Quiz
- Vortludoj
- Woordspelletjes
- Gvidata promeno en Loveno (2a grupo)
- Gegidste wandeling door Leuven (2e groep)

17:30 - 20:00
- Bulkoj (bonvolu antaŭmendi)
- Broodjes (op voorhand te bestellen)
- Agrabla kunestado
- Gezellig samenzijn

Prezo - prijs:
- Tagmeza bufedo: 12,50 EUR
- Middagbuffet: 12,50 EUR
- Bulkoj vespere: 2,50 aŭ 3,00 EUR
- Broodjes 's avonds: 2,50 of 3,00 EUR
- Aliaj ludoj kaj prelegoj: senpagaj.
- Andere activiteiten en voordrachten: gratis.

Manĝaĵoj - eten: Bonvolu antaŭmendi rete / Gelieve hier te bestellen:

http://esperanto3000.be/demandaro/sia1.html

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen#esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 675178 , heidi.goes#gmail.com
BRUSSEL H. Falk, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk#skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent#esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 62 39 28. E-post: piet.glorieux#gmail.com, Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, E-post: esperantokortrijk#hotmail.com
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#unitedtelecom.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters#skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain#skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* <http://www.lahirundo.be>
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,Tel en fax: 016 / 81 52 46, e-post: post#lahirundo.be
TURNHOUT Maria Dom, e-post: de.groot-dom#telenet.be

Contactadressen in Nederland

http://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php

ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, Tel 0226-314183, E-post: esperanto.alkmaar#gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403, gcamdercks#home.nl
AMSTERDAM Ans Bakker-ten Hagen Kastelenstraat 231-2 NL-1082 EG Amsterdam Tel +31(0)206 421 853.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0253) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Vinus Lathouwers Kruiszwin 1205 NL-1188 LE Den Helder, Tel +31(0)223 643 781, lj.lathouwers#quicknet.nl
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62, ru.bossong#planet.nl
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GOUDA Alfonso Pijnacker Postbus 778 NL-2800 AT Gouda Tel +31(0)651 376 257, a.pijnacker#xs4all.nl
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HEEMSKERK Joke Hoobroeckx Marquettelaan 33 NL-1964 JR Heemskerk Tel +31(0)253 232 155 E-mailadres: hbxd#freeler.nl
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72, info#twangremmen.nl
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus#zonnet.nl
NIJMEGEN Klubo "Zamenhof" Jan Bemelmans Turkooisstraat 43 NL-6534 WD Nijmegen Tel +31(0)243 882 926
OOST-VELUWE Anneke Schouten-Buys Dintel 20 NL-7333 MC Apeldoorn E-mailadres: sampan#tiscali.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam.
UTRECHT E.O. Ed Borsboom Noordweg 34 NL-3704 GN Zeist E-mailadres: ed.borsboom#versatel.nl
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZEELAND S.P. Smits, Deken Tomaslaan 32 NL-4453 AL 's-Heerenhoek Tel +31(0)113 351 456 E-mailadres: spsmits#hotmail.com
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: det#digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info#fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja#esperanto.be.
ILEI-Belgio: Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez#telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir, post#sel-belgio.be Zie ook: www.sel-belgio.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge#brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: sekretario#esperanto-nederland.nl
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea#inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez#telenet.be
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory2#witdoeckt.be
Penningm.:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge bart.demeyere#esperanto.be
Secretaris:	Kimmie Spaapen, Karel Mestdaghplein 6, 2020 Antwerpen, sekretario#fel.esperanto.be
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, h.vdsteen#scarlet.be
Bestuurslid:	Yves Nevelsteen, Kortrijksesteenweg 285/4, 9800 Deinze, yves#ikso.net

ISSN-0772-540X afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift